

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0071/2008

10.3.2008

RAPORT

Hans-Peter Martini puutumatuse äravõtmise taotlus
(2007/2215(IMM))

Õiguskomisjon

Raportöör: Diana Wallis

SISUKORD

lehekülg

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	3
SELETUSKIRI.....	4
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	10

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Hans-Peter Martini puutumatusse äravõtmise taotluse kohta (2007/2215(IMM))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Hans-Peter Martini puutumatusse äravõtmise taotlust, mille Austria Vabariigi alaline esindaja edastas 24. septembril 2007. aastal ja millest anti teada 27. septembri 2007. aasta täiskogu istungil;
  - olles vastavalt kodukorra artikli 7 lõikele 3 Hans-Peter Martini ära kuulanud;
  - võttes arvesse 8. aprilli 1965. aasta Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis artiklit 10 ning otsestel ja üldistel valimistel esindajate Euroopa Parlamenti valimist käsitleva 20. septembri 1976. aasta akti artikli 6 lõiget 2;
  - võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu 12. mai 1964. aasta ja 10. juuli 1986. aasta otsuseid¹;
  - võttes arvesse Austria föderaalpõhiseaduse (Bundes-Verfassungsgesetz) artiklit 57;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 6 lõiget 2 ja artiklit 7;
  - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A6-0071/2008),
1. otsustab Hans-Peter Martini puutumatusse ära võtta;
  2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja vastutava parlamendikomisjoni raport viivitamatult Austria Vabariigi pädevale asutusele.

---

¹ Kohtuasi 101/63: Wagner v. Fohrmann ja Krier, EKL 1964, lk 383, ning kohtuasi 149/85: Wybot v. Faure ja teised, EKL 1986, lk 2391.

SELETUSKIRI

12. oktoobril 2007. aastal edastas Euroopa Parlamendi president õiguskomisjoni esimehele Austria alalise esindaja kirja, millele oli lisatud Viini piirkondliku kriminaalkohtu taotlus Hans-Peter Martini parlamendiliikme puutumatus eestvõtmiseks.

Alalise esindaja kirjale on lisatud kiri Austria föderalselt justiitsministeeriumilt ja kiri Viini piirkondlikult kriminaalkohtult. Justiitsministeeriumi kiri puudutab Hans-Peter Martini puutumatus eestvõtmist privileegide ja immunitetide protokollis artikli 10 alusel, kiri piirkondlikult kriminaalkohtult puudutab aga protokollis artikliga 9 Euroopa Parlamendi liikmetele antud puutumatus eestvõtmist.

Kuna protokollis artikliga 9 antud puutumatus ei saa ära võtta, tuleb eeldada, et eestvõtmise taotlus on seotud artikliga 10.

Asjaolud

6. juunil 2007. aastal esitas Merkur Treuhand Wirtschaftstreuhand- und Steuerberatungs Gesellschaft mit beschränkter Haftung Viini piirkondlikule kriminaalkohtule Hans-Peter Martini vastu erasüüdistuse maine kahjustamise kohta vastavalt Austria karistusseadustiku paragrahvile 152 põhjusel, et nii oma veebisaidil www.hpmartin.net kui ka APA-OTSi pressiteates OTS0189 5 11 0473 NEF0006 väitis ta seoses tema vastu (ELi pettustevastase ameti OLAF poolt) esitatud süüdistustega personali sekretariaaditoetuse väärkasutamise kohta, et põhjaliku, üksikasjaliku uurimise järel tuvastati, et ta ei olnud ELi raha mingil viisil väärt kasutanud, ja et rikkumisena tuvastati üksnes tema tolleaegse kontopidaja – maksunõustaja, praeguse Austria rahandusministeeriumi riigisekretäri Christoph Matznetteri – vormiline viga, kes kandis kolm personali arvutit ja kaks telefoniarvet ebaõigesti kontorikulude toetuse asemel sekretariaaditoetuse alla.

Erasüüdistuse esitaja, Merkur Treuhand Wirtschaftstreuhand- und Steuerberatungs Gesellschaft mit beschränkter Haftung, peab nimetatud väiteid maine kahjustamiseks, kuna aastaid erasüüdistuse esitaja õiguseellase partneriks ja tegevdirektoriks olnud Christoph Matznetteri nimi on erasüüdistuse esitajaga lahutamatult seotud ning nii hr Matznetterit kui ka erasüüdistuse esitajat peetakse hr Martini märkustes ametialaselt ebapädevateks, mis erasüüdistuse esitaja väitel sisendab tema klientidele, et ta pakub viletsaid tugi- ja nõustamisteenuseid. Erasüüdistuse esitaja nendib, et üks pikaajaline klient on juba sel põhjusel oma lepingu lõpetanud. Kuna erasüüdistuse esitaja väitel on hr Martin teadlik, et tegelikult ei ole erasüüdistuse esitaja vastutav ühegi vea eest sekretariaaditoetuse arvestuses, vaid pigem arvestati kulud nii, nagu hr Martin ise selgesõnaliselt ette kirjutas, siis on ta toime pannud maine kahjustamise ja teda tuleks vastavalt karistada.

Samal ajal on erasüüdistuse esitaja taotlenud, et hr Martinit kui veebisaidi www.hpmartin.net omanikku ja APA-OTSi pressiteadet OTS0189 5 II 0473 NEF0006 kohustataks vastavalt Austria meediaseaduse paragrahvi 34 lõikele 1 (või paragrahvi 34 lõikele 3) avaldama kohtuotsust ning vastavalt Austria meediaseaduse paragrahvi 33 lõikele 1 (või paragrahvi 33 lõikele 2) kõrvaldama (kustutama) karistatavat tegu moodustavat teksti.

Parlamendi õigusteenistuse arvamuse¹ kohaselt, arvestades asjaolu, et kaebuse esitaja poolt taotletavad õiguskaitsevahendid on kohtuotsuse avaldamine, materjali veebisaidilt eemaldamine ja kulude katmine, võib kriminaalkohus kohaldada siiski ka Austria karistusseadustiku paragrahvis 152 toodud karistusi, nimelt kuni kuuekuulist vabadusekaotust või rahatrahvi. Selline karistus ei mõjutaks siiski hr Martini mandaati, kuna Austria asjaomaste õigusaktide kohaselt kaotab Euroopa Parlamendi liige oma koha üksnes siis, kui talle mõistetakse üheaastane või pikem vabadusekaotus.

Õigusaktid

Hr Martinit on süüdistatud järgmiste sätete kohaselt:

Austria karistusseadustik:

Maine kahjustamine

§ 152. (1) Igaüht, kes esitab valeväiteid ja kahjustab või ohustab seeläbi teise isiku mainet, teenistust või ametialast edasijõudmist, karistatakse kuni kuuekuulise vabadusekaotusega või rahatrahviga kuni 360 päevamäära ulatuses. Vabadusekaotust ja rahatrahvi võidakse kohaldada ka paralleelselt.

(2) Kuriteo toimepanijat jälitatakse ainult kannatanu taotluse korral.

Austria meediaseadus:

Kõrvaldamine

§ 33. (1) Meedia sisuga seotud õiguserikkumiste korral tehakse süüdimõistva kohtuotsuse puhul süüdistaja taotlusel otsus levitamiseks mõeldud meediamaterjali kõrvaldamise või veebisaidi karistatavat tegu moodustavate kohtade kustutamise kohta (kõrvaldamine). Ilma et see piiraks kriminaalmenetluse seadustiku § 446 kohaldamist, kehtib sama § 29 lõike 3 kohaste õigeksmõistvate otsuste puhul.

(2) Süüdistaja või süüdistuse esitamiseks õigustatud isiku taotlusel tehakse otsus kõrvaldamiseks iseseisva kohtumenetluse abil, kui meedias on toime pandud karistatav tegu ja konkreetse isiku jälitamine ei ole teostatav, seda ei taotleta või ei hoita jõus või süüdimõistmine ei ole võimalik põhjustel, mis karistamise välistavad. Kui kuriteo toimepanija ei oleks õigsust kinnitava tõendi esitamisel karistatav, võimaldatakse § 29 kohaselt sellist tõendit esitada ka meedia omanikul kui asjaosalisel (§ 41 lõige 6).

(2a) Kõrvaldamine on lubamatu, kui tegemist on kolmanda isiku ütluse edastamisega § 6 lõike 2 punkti 4 tähenduses.

(3) Erasüüdistuse esitamiseks õigustatud isiku õigus nõuda kõrvaldamiseks iseseisva kohtumenetluse läbiviimist lõppeb kuue nädala pärast alates päevast, mil talle said teatavaks õiguserikkumine ja asjaolu, et konkreetset isikut ei ole võimalik jälitada või süüdi mõista.

---

¹ Õiguslik arvamus, 25.2.2008, SJ-0066/08.

(4) Kõrvaldamise asemel tehakse meedia omanikule tema taotlusel ülesandeks tagada talle kehtestatava mõistliku aja jooksul osade eraldamise või ülekleepimise teel või mõnel muul sobival viisil, et meediamaterjali edasisel levitamisel ei ole karistatavat tegu moodustavad kohad enam tajutavad.

(5) Kõrvaldamiseks iseseisva kohtumenetluse läbiviimisel kannab menetluse kulud meedia omanik.

Kohtuotsuse avaldamine

§ 34. (1) Meedia sisuga seotud õiguserikkumiste korral tehakse süüdimõistva kohtuotsuse puhul süüdistaja taotlusel otsus kohtuotsuse osade avaldamise kohta, mis on vajalikud, et teavitada avalikkust karistatavast teost ja kohtuotsuse tegemisest. Kohtuotsuse avaldatavaid osi osundatakse kohtuotsuses endas. Seejuures võib kohus, niivõrd kui see tundub olema soovitatav kohtuotsuse sisu paremaks mõistmiseks või avaldamise ulatuse piiramiseks, asendada kohtuotsuse osade sõnastuse kärbitud esitusega.

(2) Laimamise või mainet kahjustava karistatava teo korral, või kui muu tegu, mille eest võib karistuse määrata, on seotud era- või perekonnaelu asjaolude või faktidega, võib teha otsuse kohtuotsuse avaldamiseks ainult kannatanu nõusolekul isegi siis, kui karistatava teo jälitamiseks ei ole volituse andmine nõutav või on juba antud.

(3) Süüdistaja või süüdistuse esitamiseks õigustatud isiku taotlusel tehakse otsus kohtuotsuse avaldamiseks iseseisva kohtumenetluse abil, kui meedias on toime pandud karistatav tegu ja konkreetse isiku jälitamine ei ole teostatav, seda ei taotleta või ei hoita jõus või süüdimõistmine ei ole võimalik põhjustel, mis karistamise välistavad. Kohaldatakse § 33 lõike 2 teist lauset ja lõiget 3.

(3a) Kohtuotsuse avaldamine on lubamatu, kui tegemist on kolmanda isiku ütluse edastamisega § 6 lõike 2 punkti 4 tähenduses.

(4) Kui meedia sisuga seotud õiguserikkumine on toime pandud perioodilises väljaandes, toimub kohtuotsuse avaldamine selles väljaandes, kohaldades vastavalt §-i 13, kusjuures avaldamistähtaeg algab niipea, kui kohtuotsus on jõustunud ja kätte toimetatud. Täideviimiseks kohaldatakse vastavalt §-i 20.

(5) Otsus teises perioodilises väljaandes avaldamise kohta tehakse, kui perioodiline väljaanne, milles meedia sisuga seotud õiguserikkumine toime pandi, enam ei eksisteeri või kui meedia sisuga seotud õiguserikkumine pandi toime muus kui perioodilises või välismaises väljaandes. Kohtuotsuse sellisel viisil avaldamise kulud kuuluvad kriminaalmenetluse kulude hulka. Täideviimiseks kohaldatakse §-i 46.

(6) Kohtuotsuse avaldamiseks iseseisva kohtumenetluse läbiviimisel kannab menetluse kulud meedia omanik.

Asjakohased on järgmised parlamendiliikme puutumatusega seotud sätted:

kõnealuste küsimustega tegeleva alalise komisjoni taotluse korral tuleb kinnipidamine lõpetada või jälitamine üldse katkestada.

(6) Parlamendisaadiku puutumatus lõpeb päeval, mil uus valitud Rahvusnõukogu kokku tuleb, Rahvusnõukogu organite puhul, mille tegevus kestab üle selle ajahetke, nimetatud tegevuse lõppemisel.

(7) Täpsemad sätted nähakse ette föderaalseadusega Rahvusnõukogu kodukorra kohta.

Käesoleval juhul on asjakohane nimetatud artikli lõige 3, mille kohaselt võib parlamendiliiget jälitada õiguserikkumise eest ilma riigi parlamendi nõusolekuta ainult siis, kui nimetatud õiguserikkumine ei ole ilmselt kuidagi seotud asjaomase parlamendiliikme poliitilise tegevusega.

Täiendavad kaalutlused

Õiguskomisjoni liikmetele jagatud 7. veebruari 2008. aasta kirjas raportöörile ja enne komisjoni kohtumist 25. veebruaril 2008. aastal toimunud kuulamisel teatas hr Martin, et puutumatuse äravõtmise taotlusega seotud erasüüdistusele eelnes tsiviilhagi (kohus ei ole selles asjas veel otsust langetanud) „samas küsimuses ja samal eesmärgil”, mille esitas sama äriühing, mis peab end Merkur Treuhandi õigusjärglaseks, mis omakorda tegutses kõnealuste sündmuste toimumise ajal hr Martini makseagendina ja mida juhtis isik, kes on „nüüd sotsiaaldemokraatlik poliitik”.

Hr Martin rõhutab, et ta ei taotle puutumatus tsiviilmenetluses: „Kui mind peaks [hageja] maine kahjustamises süüdi tunnistatama, tuleb mul maksta – ja veel kord, ma ei ole puutumatuslega kaitstud”.

Ta väidab siiski, et „on ebatavaline – ja minu teada teistes riikides isegi võimatu – esitada samas asjas täiendavat erakaebust kriminaalkohtule”. Edasi väidab ta oma 7. veebruari 2008. aasta kirjas, et „Taotlus minu puutumatuse äravõtmiseks, mille aluseks on nüüd erakaebus, ... on lihtsalt poliitiline. See põhineb otseselt minu tegevusel parlamentaarset tööd tegeva parlamendiliikmena ja selle eesmärk on minu maine kahjustamine”.

Märgitakse, et hr Martin informeeris komisjoni täiendavalt, et peetakse läbirääkimisi kohtuvälise lahenduse saavutamiseks.

Analüüs

Vastata tuleb küsimusele, kas väidetavad kriminaalkuriteona käsitletavad asjaolud, milles hr Martinit süüdistatakse, on „ilmselt seotud hr Martini poliitilise tegevusega” föderaalpõhiseaduse artikli 57 lõike 3 tähenduses.

Ollakse seisukohal, et vaidluse olemus, nimelt kes oli vastutav arvepidamisvea eest – parlamendiliige või tema makseagent – ei ole seotud hr Martini poliitilise tegevusega. See on lihtsalt vaidlus parlamendiliikme ja teenuseosutaja vahel.

Mis puudutab küsimust, kas on piisavalt tõendeid *fumus persecutionis*’e kohta, mis volitaksid parlamenti hr Martini puutumatuse äravõtmist tagasi lükkama, siis kuigi samade asjaolude suhtes paralleelselt kriminaal- ja tsiviilmenetluse algatamine võib olla ebatavaline, ei ole see iseenesest *fumus*. Lisaks on kohtusse pöördunud teenuseosutaja, kes on

„sotsiaaldemokraatliku poliitikuga” – keda hr Martin oletab vaidluse taga olevat – seotud äriühingu õigusjärglane ja mitte see äriühing või poliitik ise. Lisaks on hr Martin informeerinud õiguskomisjoni, et peetakse läbirääkimisi kohtuvälise lahenduse saavutamiseks, mis viitab tugevalt sellele, et vaidlus on tõeline.

Seetõttu ollakse seisukohal, et Hans-Peter Martini parlamendiliikme puutumatus tuleks ära võtta.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	10.3.2008
Lõpphääletuse tulemused	+ : 17 - : 1 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Titus Corlăţean, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio Masip Hidalgo, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Rainer Wieland, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Mogens Camre, Vicente Miguel Garcés Ramón, Georgios Papastamkos, Dagmar Roth-Behrendt